

Andrea Cochran: išgryninti sodo esmę

Andrea Cochran

Viena žymiausių JAV kraštovaizdžio architektų, pelniusi daugybę prizų, tarp jų ir septynis ASLA („American Society of Landscape Architects“) apdovanojimus, kviečiama vertinti kitų kraštovaizdžio architektų darbų konkursuose ir skaitanti paskaitas apie kraštovaizdžio architektūrą visame pasaulyje, brėžia naujas gaires kraštovaizdžio architektūroje.

Kalifornijos universiteto Smitho širdies ir kraujagyslių mokslinio tyrimo institutas San Fransiske. Projektas yra gavęs LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) aukso sertifikata. Čia pavyko sukurti erdvę, skatinančią mokslininkus bendrauti ir atkurti druskingos pelkės ekologiją: ji buvo apšodinta viksvomis, padedančiomis sugerti lietaus vandenį, apsaugoti erdvę nuo stiprių įlankos vėjų bei vizualiai suskaidyti didelę erdvę.

A. Cochran teigia, kad ji, kaip kraštovaizdžio architektė, labiausiai atsiskleidė prieš trisdešimt metų, iš rytinės šalies pakrantės persikėlusį gyventi ir dirbti į Kaliforniją. Palankus šio krašto klimatas, kultūros laisvė, stiprios tokių Kalifornijos pokario kraštovaizdžio architektų modernistų kaip Thomas Churchas, Garretas Eckbo, Lawrence'as Halprinas, Danas Kiley suformuotos tradicijos suteikė sąlygas eksperimentuoti su naujomis medžiagomis ir kurti erdves, harmoningai įsiliejančias į aplinką. Pasak architektės, svarbus įkvėpimo šaltinis jai buvo ir yra menas, ypač minimalistiniai instaliacijų menininko Roberto Irwino darbai. Tolimos, atviros įrėmintų kraštovaizdžių perspektyvos taip pat atskleidžia XVII a. klasikinių Prancūzijos sodų įtaką, o iš to, kaip architektė paryškina tolimąjį kraštovaizdį ir jį įkomponuoja į savo kūrinį, kaip kuria ramybės kupiną, kontempliatyvią aplinką ir geba išgryninti sodo esmę, justu sausųjų

SUBTILUS ARCHITEKTŪROS, SKLYPO IR KRAŠTOVAIZDŽIO SUJUNGIMAS Į VISUMĄ, SANTŪRI, ABSTRAKTI BEI IŠMANIAI KONTRASTUOJANTI SU GAMTOVAIZDŽIU GEOMETRIJA, SAIKINGAS MEDŽIAGIŠKUMAS, RIBŲ TARP ŠIAPUS IR ANAPUS IŠTRYNIMAS, AIŠKI, BET NE PER STIPRI STRUKTŪRA – TAI ŠIOS SAN FRANSISKE DIRBANČIOS ARCHITEKTĖS ĮMONĖS „ANDREA COCHRAN LANDSCAPE ARCHITECTURE“ BRAIŽAS. „JOS KUBISTINIAI KRAŠTOVAIZDŽIAI SUTEIKIA POJŪTĮ, TARSİ BŪTUM SKULPTŪROJE IR SYKIU Į JĄ ŽIŪRĖTUM“, – TEIGIA MARY MYERS KNYGOJE „ANDREA COCHRAN: LANDSCAPE“. KRAŠTOVAIZDŽIAI SPINDULIUOJA LENGVUMĄ, RAMYBĘ IR VILIOJA VISA ESYBE Į JUOS PASINERTI BEI TYRINĖTI.

Tekstas > Kraštovaizdžio architektės Astos Grabauskienės
Fotografijos > Marion Brenner

„Stone Edge“ vyno ūkis Sonomoje, Piramidė, sukurta iš ilgą laiką toje vietoje gulėjusių akmenų krūvos, spinduliuoja reikšmingą įtaką gana monotoniškoje plokštumoje ir tarsi skulptūra traukia ją apžiūrėti iš visų pusių, žavėtis ant jos krintančiais medžių šešėliais ir šviesos atspindžiais.

Projektas „Walden Studios“ Aleksandro slėnyje Kalifornijoje. Svari geometrinė erdvė, kruopščiai atrinkta medžiagų paletė. Horizontalios linijos atskleidžia senųjų alyvmedžių grožį ir įkomponuoja užburiantį tolimą peizažą. ◀

Berklio universiteto Maximino Martinezo studentų bendrabučių kompleksas San Fransiske. Čia siekta visiško pastato ir kraštovaizdžio vientisumo, ypač daug dėmesio skirta tvarumui: panaudotos sklype buvusios statybinės atliekos, pasodinti drėgmę kaupiantys augalai, lietaus vanduo surenkamas į rezervuarus. Hornghsheng Tu nuotrauka. ▶

Projektas „Perry Residence“ San Fransiske. Ritmiška, kubinė kompozicija, atvirų ir uždarytų erdvių žaismas, subtilus medžiagų, proporcijų kontrastas vilioja tyrinėti erdves, bet sykiu alsuoja dzenbudistine dvasia. ▼

Projektas „Peninsula Residence“ Hilsbore. „Cor-ten“ plieno lakštai naudojami atraminėms sienelėms ir tampa skulptūriniais elementais bei fonu kitiems kraštovaizdžio elementams. ▲

japoniškų sodų dvasia. A. Cochran nesiekia imituoti gamtos formų, priešingai, ji sąmoningai formuoja geometris plokštumas ir gretina jas su toliuose esančiu kalvotu gamtovaizdžiu. Mažuose soduose, kur nėra galimybės mėgautis tolimais vaizdais, ji stengiasi sukurti vizualiai lengvas, šviesai laidžias, tarsi nematomas sodo ribas. Atvykusi į Sodų dizainerių draugijos („Society of Garden Designers“) organizuotą rudens konferenciją

apie architektūros ir kraštovaizdžio vienovę Londone, ji pristatė savo darbus ir darbo metodus, taip pat sutiko žurnalui „Namas ir aš“ atsakyti į keletą klausimų. **Į kokius svarbiausius dalykus reikėtų atsižvelgti norint sukurti gerą kraštovaizdį ar sodą?** Svarbu įvertinti pastato ir sklypo, kraštovaizdžio ir platesnės aplinkos santykį; projektas turi būti visiškai susietas su architektūra ir kontekstu. Kraštovaizdis turi kurti

įspūdį, tarsi tai būtų išdėstytų lauko erdvių eilė, o šių erdvių sąsaja turi būti kruopščiai apgalvota. Taigi kartais tereikia lengvo prisilietimo, kad dizainas atrodytų sukurtas be pastangų, o kartais reikia ir daugiau padirbėti. Svarbu suvokti, kuris būdas kiekvienam projektui geriausias. **Ar Jūsų supratimas apie svarbiausius dalykus per laiką pasikeitė? Jei taip, kaip pasikeitė?**

Daugiau save koreguoju. Kuo daugiau dirbu, tuo labiau stengiuosi išgryninti kraštovaizdžio esmę nepadarant jo nuobodžiu. **Su kiek projektų Jums yra tekę dirbti per savo karjerą?** Su šimtais. Per daug, kad galėčiau suskaičiuoti. **Su kokiais projektais Jums labiausiai patinka dirbti?** Man patinka vyno ūkiai, nes juose tenka derinti stambesnius žemės ūkio ir pramonės elementus dėmesį

skiriant detalėms, kurios sustiprintų lankytojų pojūčius. Juose pritaikomi geriausi dalykai iš gyvenamųjų namų ir komercinių projektų. Be to, vyndariams itin rūpi detalės. **Ar esate sukūrusi savo svajonių kraštovaizdį?** Beveik kiekviename kraštovaizdyje yra kažkas, kas man nepaprastai patinka, vienuose daugiau, kituose – mažiau. ●